

fens Skole maa det ikke oversees, at Midlerne dertil saa at sige allerede ere tilveiebragte, idet Byen selv ubreder 28,000 Rd., saa at der blot er Spørgsmaal om endnu kun at tilveiebringe 1000 Rd.

Ninestad. Med Hensyn til dette Lovudkast og hvad dermed staaer i Berørelse, er der flere Punkter, hvori jeg er saa uheldig at maatte være uenig med den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgfreds (Tscherning); men der er dog een Ting, hvori vi ere ganske enige, nemlig i det fordærlige i, at Staten overhovedet driver Industri og navnlig Skoleindustri. For halvandet hundrede Aar siden var det aldeles nødvendigt, at Staten understøttede Fabrikvæsenet, hvorimod det nu vilde være en stor Taabelighed, hvis den vilde gjøre det. Det har ligeledes i sin Tid været aldeles nødvendigt, at Staten, om jeg saa maa sige, har holdt det lærde Skolevæsen, men det er ganske vist langt mere stemmende med den nuværende Tingenes Orden, at Borgerne selv sørge for saadanne Sager, som ere til deres eget Bedste. Tidligere havde vi ogsaa Absolutismen, ikke for at fornøje Regenten, men fordi Folket selv ikke dengang kunde varetage sit Lary, og det var da naturligt, at Staten maatte stride ind og afhjælpe den tilstedeværende Trang, men nu er ogsaa det forandret. Et ganske andet Spørgsmaal forekommer det mig dog at være, om man lige med Gøt bør nedlægge disse Skoler, og overlade dem til den private Industri. Det forekommer mig, at man bør gjøre sig det klart og tydeligt, hvad Følgen deraf vil blive. Jeg kunde forstaae, om en eller anden Rigsdagsmand som frem med et Forslag og sagde: lad os nedlægge den dyreste og unyttigste af alle Skoler, nemlig: Metropolitanaskolen i Kjøbenhavn, thi der er vistnok ingen kostbarere, unyttigere og unødvendigere Skole i Danmark end denne. Det kunde jeg forstaae, thi hvad den nævnte Skole har udrettet, det kan den private Industri med største Letthed udrette, og Skolen staaer sig ene og alene, fordi den er saa mageløs begunstiget, fordi hver Fæmte, troer jeg, gaaer frit i Skolen, og fordi en heel Deel faae Penge til.

Naar Regjeringen vilde sætte sig ned enten som Urtefræmmer eller som Oltapper, og medens den concurrerede med en anden Urtefræmmer eller Oltapper, sige til Folk: dersom Du kommer til mig, skal Du faae Varene for det Halve, og derefter, at den vilde overlade sine Varer og endelig endog give Penge til, saa maatte Concurrenten gaae til Grunde. Men saaledes er Metropolitanaskolen stillet ligeoverfor sine Concurrenter. Hvis man altsaa vilde nedlægge Metropolitanaskolen, saa kunde jeg forstaae det, men at sige: lad os nedlægge Skolerneovre i Jylland, det er det samme som at sige: lad os slaae al den videnskabelige Underviisning i Jylland ihjel, thi hverken i aandelig eller i materiel Henseende er Jylland saa vidt fremme, at det kan taale en saadan Ophøren af Statens Understøttelse, eller er istand til ligemed Gøt at gjøre Underviisningen til en privat Industri. Det vilde derfor forekomme mig i høieste Grad urigtigt, om man vilde gaae hen og nedlægge Horsens og Randers Skoler. Hvorvidt Kolding Skole bør nedlægges eller ikke, er et Spørgsmaal, som jeg ikke har nogen Mening om; men det maae de, der have undersøgt Sagen, afgjøre. Jeg maa, ligesom den høitærede Underviisningsminister, finde det ganske mærkeligt, at man blander de to Ting sammen, at skabe en ny Skole og at conservere dem, der allerede existere. Det er bleven sagt af den meget ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 2den Valgfreds (Alberti), at Ministeren ikke alene vil have Bygninger, men ogsaa Personale, Instrumenter o. s. v., men Alt dette er der jo allerede, og man kan ikke komme fra det, før der gives en Lov om Skolernes Nedlæggelse. Den Fremgangsmaade, som den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgfreds (Tscherning) har foreslaaet, forekommer mig at være altfor voldsom. Den ærede Rigsdagsmand fra sit Standpunkt betragter det vistnok som noget meget galt at være Lærer eller Discipel ved en lærd Skole, men det er dog ikke af de Forbrydelser, man straffer med Døden. I Italien er der en Landsby, der ligger under et fremragende Klippestykke, som bevæger sig i stærk Storm, men Indbyggerne blive dog ved at bøe